

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา สรุปผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูและผู้ปกครอง มีความเห็นต่อปัญหาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เป็นปัญหามากที่สุด 1 ด้าน คือ จิตสาธารณะ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62) เป็นปัญหามาก 2 ด้าน คือ มีวินัย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58) และใฝ่เรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47) เป็นปัญหาปานกลาง 2 ด้าน คือ อยู่อย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27) มุ่งมั่นในการทำงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34) เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ซื่อสัตย์สุจริต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82) และรักความเป็นไทย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89) เป็นปัญหาน้อยที่สุด 1 ด้าน คือ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.48)

2. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปรากฏผลดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบต่าง ๆ เหมาะสม

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยใช้แบบทดสอบเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44)

2.3 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบ

เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา เมื่อนำไปทดลองกลุ่มเล็กกับนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน จำนวนกลุ่มละ 3 คน รวมเป็น 9 คน พบว่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.70 / 82.59 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3. ผลการทดลองใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบเพื่อ

เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบเพื่อเสริมสร้าง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยได้ประเมินความเหมาะสม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งสามด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามลำดับ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35, 4.31 และ 4.24)

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการสำรวจสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูและผู้ปกครอง มีความเห็นทางด้านจิตสาธารณะ เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากถึงน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จิตสาธารณะ เป็นเรื่องของการปฏิบัติที่เกิดจากความสมัครใจของคนแต่ละคนใครจะทำหรือไม่ทำก็ได้โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งคนที่มีจิตสาธารณะนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยมีตัวชี้วัด 2 ข้อ คือ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 3-45) ซึ่งในปัจจุบันถ้าดูจากตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ข้อ แล้วนักเรียนยังขาดพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ดังกล่าวอยู่มาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องดังกล่าวให้สูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬารัตน์ มุลทรัพย์ (2555 : 131) การพัฒนากิจกรรมสถานการณ์จำลองเพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะและความมีวินัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นปัญหาเรียงเป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ ความมีวินัย ($\mu = 4.25$) และจิตสาธารณะ ($\mu = 3.98$) 2) ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแนวความคิดของครู พบว่ามีความต้องการมากคือ จิตสาธารณะ ($\mu = 4.37$) และความมีวินัย ($\mu = 4.33$)

2. จากการสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่ามี

ในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างและพัฒนาอย่างเคร่งครัด โดยมีการศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ก่อนแล้วจึงนำผลที่เป็นปัญหา มากที่สุดมาระบุเนื้อหาสาระที่จะสร้างบทบาทสมมติ โดยมีการศึกษาเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาการจัดกิจกรรม จากนั้นจึงลงมือสร้างแผนการจัดกิจกรรม โดยการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2553 : 142-143) มีทั้งหมด 9 ขั้นตอน และเมื่อนำไปทดลองกับนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน พบว่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.70 / 82.59 หมายความว่านักเรียนได้คะแนน เฉลี่ยจากประสิทธิภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั้ง 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.56 และ คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.59 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนด 80/80 ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรม การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ ศึกษา ค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี และเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นอย่างดีก่อนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งมีขั้นตอน 9 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 นำเสนอสถานการณ์ปัญหาและบทบาทสมมติ ขั้นที่ 2 เลือกผู้แสดง ขั้นที่ 3 จัดฉาก ขั้นที่ 4 เตรียมผู้สังเกตการณ์ ขั้นที่ 5 แสดงขั้นที่ 6 อภิปรายและประเมินผล ขั้นที่ 7 แสดง เพิ่มเติม ควรมีการแสดงเพิ่มเติม หากผู้เรียนเสนอแนะทางออกอื่นนอกเหนือจากที่ได้แสดง ไปแล้ว ขั้นที่ 8 อภิปรายและประเมินผลอีกครั้ง หลังจากการแสดงเพิ่มเติม ขั้นที่ 9 แลกเปลี่ยน ประสบการณ์และสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบทั้ง 9 ขั้น มีกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ และทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในเนื้อหาสาระ ที่เรียน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้ทำงานตามที่ตนเองถนัด เกิดความ กระตือรือร้น ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นักเรียนได้เรียนรู้จากบทบาทสมมติที่ตนเองได้แสดง เกี่ยวกับเรื่อง จิตสาธารณะ ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการแสดงออกและเกิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ขวัญชีวา อ่วมชีพ (2554 : 100-105) การใช้วิธีสอน โดยการแสดงบทบาทสมมติเพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนฟ้าใส จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหลังจากการใช้วิธีการสอน โดยการแสดงบทบาทสมมตินักเรียนมีความมีระเบียบวินัยและแสดงออกพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยซึ่งก็เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับทั้งจากครูประจำชั้นบุคลากรในโรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของทางโรงเรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้องต่อไป

3. การทดลองใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่เรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติซึ่งพัฒนาขึ้น โดย แซฟเทล และแซฟเทล (Shaftel and Shaftel, 1967 : 67-71 ; อ้างอิงมาจาก ทิศนา แจมมณี, 2553 : 242-243) ซึ่งให้ความสำคัญกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ถือว่าบุคคลสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองได้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและความรู้สึกนึกคิดและค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคล ก็เป็นผลมาจากการที่บุคคลมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง และได้สั่งสมไว้ภายในลึก ๆ โดยบุคคลอาจจะไม่รู้ตัวเลยก็ได้ การสวมบทบาทสมมติเป็นวิธีการที่ช่วยให้บุคคลได้แสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่อยู่ภายในออกมาทำให้สิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่เปิดเผยออกมา และนำมาศึกษาทำความเข้าใจกันได้ ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เกิดความเข้าใจตนเองในขณะที่เดียวกัน การที่ผู้เรียนสวมบทบาทของผู้อื่นก็สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมของคนอื่นได้เช่นเดียวกัน ประกอบกับมีกิจกรรมหลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดการซึมซับ และเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครในการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยไม่รู้ตัว ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ สกุลณี (2550 : 81-84) ได้ทำการทดลองสอนโดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อย
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญชีวา อ่วมชีพ (2554 :
 100-105) การใช้วิธีสอน โดยการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนฟ้าใส จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภายหลังจากการใช้
 วิธีการสอน โดยการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน นักเรียน
 มีระดับความมีระเบียบวินัยทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูงและสูง แสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการ
 สอน โดยการแสดงบทบาทสมมติ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตาม
 วัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อเสริมสร้าง
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยได้ประเมิน
 ความเหมาะสม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า
 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
 เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 เท่ากับ 0.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งสามด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้าน
 ผลผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35, 4.31 และ 4.24) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 โดยใช้บทบาทสมตินั้นนักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติด้วยตัวเองเป็นตัวละครในการแสดง
 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างจากสถานการณ์ที่ได้กำหนดและนักเรียน
 แสดงความรู้สึกที่อยู่ภายในออกมา หรือแสดงบทบาทของตัวละครนั้นออกมา ช่วยให้
 บรรยากาศการแสดงบทบาทสมมติมีความสนุกสนานได้สาระ นักเรียนสนใจกระตือรือร้น
 ที่จะแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนที่เป็นผู้ชมการแสดงทุกคนต่างเฝ้ามองเพื่อชมการแสดงบทบาท
 ที่เพื่อนจะแสดงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัวออกมา เป็นการสะท้อนให้เห็นเรื่องที่เกิดขึ้น
 ในชีวิตจริงเพราะครูได้จัดบทบาทสมมติที่ตรงกับพฤติกรรมที่เขาเป็นและเขาได้ประสบการณ์
 นั้นมาเชื่อมโยงเข้าหากันเพื่อปรับพฤติกรรมที่มีจิตสาธารณะของเขาเป็นอย่างดี นักเรียน
 เข้าใจขึ้น และเกิดความตระหนักว่าทุกคนต้องมีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ยังสามารถนำไป
 ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ด้านจิตสาธารณะสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชีวา อ่วมชีพ (2554 : 100 -

105) นักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ เนื่องจากนักเรียนให้ใส่ใจในการรับผิดชอบหน้าที่และบทบาทการแสดงบทบาทสมมติของตนเองได้ดีสนุกสนานกับการได้แสดงบทบาทเป็นตัวละครต่างๆในการดำเนินเรื่องราวเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย ในด้านต่างๆอีกทั้งยังให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบคำถาม หลังการทำกิจกรรมและ การตอบคำถามนั้นก็แสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยแสดงพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยให้เห็นเด่นชัดขึ้น วัณวิสาข์ สุกุลณี (2550 : 81-84) ได้ทำการทดลองสอน โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติสูงกว่าวิธีสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ก่อนที่จะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาไปใช้ จะต้องศึกษาทำความเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจนพร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จะต้องใช้ประกอบเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษานอกจากจะเน้นในเรื่องจิตสาธารณะแล้วควรสอดแทรกเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆ ด้วย

1.3 หลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูควรมีการเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เช่น ควรแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมและให้การเสริมแรงทุกครั้ง ให้รางวัล หรือ คำชมเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นคุณค่าความร่วมมือและความสำเร็จในทีม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ เช่น พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านอื่น ๆ และนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ในลักษณะอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการวัดคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY